

GEMEENTELIJKE ADVIESCOMMISSIE

1. Inleiding

Op 1 januari 2022 treedt de Omgevingswet in werking. De Omgevingswet verandert de wettelijke bepalingen met betrekking tot de kwaliteitsadvisering voor gebouwen in de fysieke leefomgeving.

Alle gemeenten met gebouwde of aangelegde rijksmonumenten moeten een gemeentelijke adviescommissie instellen, die minimaal adviseert over aanvragen voor een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit. De gemeenteraad kan daarnaast aangeven bij welke activiteiten die in het omgevingsplan worden genoemd, (verplicht) advies gevraagd moet worden. Het college van burgemeester en wethouders kan ook op eigen initiatief advies vragen over activiteiten of over beleid voor de kwaliteit van de fysieke leefomgeving.

Benoeming

De Omgevingswet vereist dat de leden van de gemeentelijke adviescommissie worden benoemd door de gemeenteraad. Leden van het gemeentebestuur kunnen geen lid zijn van de commissie. De samenstelling van de commissie moet zodanig zijn dat een onafhankelijk en deskundig oordeel kan worden gevormd. De Omgevingswet vereist slechts dat enkele leden deskundig zijn op het gebied van de monumentenzorg.¹ De gemeente mag verder zelf bepalen of zij het wenselijk vindt dat de gemeentelijke adviescommissie over meerdere zaken advies uitbrengt, bijvoorbeeld over het uiterlijk van bouwwerken. De gemeenteraad kan deze adviseurs benoemen als lid van de gemeentelijke adviescommissie.

2. Huidige situatie (onder de Wabo)

Onder de huidige situatie is er binnen onze gemeente sprake van drie adviescommissies. Te weten de mandaatcommissie omgevingskwaliteit, de commissie omgevingskwaliteit, en de commissie Cultuurhistorisch Erfgoed. De commissies hebben allen verschillende samenstellingen, taken en bevoegdheden.

Mandaatcommissie omgevingskwaliteit

Samenstelling: Adviseur ruimtelijke omgevingskwaliteit (in dienst bij het Gelders Genootschap)
Burgerlid
Adviseur cultuurhistorie, bij monumenten (in dienst bij het Gelders Genootschap)

De mandaatcommissie heeft als taak een advies te geven bij alle bouwplannen.² Zij heeft hiervoor het mandaat van de Commissie omgevingskwaliteit en wordt geacht in dezelfde lijn te adviseren. De Welstandsnota is het toetsingskader bij adviezen van de mandaatcommissie. Ook in de mandaatcommissie sluit de adviseur cultuurhistorie aan indien er plannen zijn voor gemeentelijke- of rijksmonumenten. Omdat de grote(re) plannen worden beoordeeld door de Commissie omgevingskwaliteit komt een toetsing aan een beeldkwaliteitsplan minder voor. Indien de mandaatcommissie van mening is dat het plan dermate complex is om in mandaat af te handelen, wordt hij doorgeschoven naar de Commissie omgevingskwaliteit.

Commissie omgevingskwaliteit

Samenstelling: Voorzitter (bestuurder uit een gemeente. Dit lid is van het Gelders Genootschap)
Adviseur ruimtelijke kwaliteit (in dienst bij het Gelders Genootschap)
Deskundige duurzaamheid
Architect
Stedenbouwkundige
Burgerlid
Adviseur cultuurhistorie, bij monumenten (in dienst bij het Gelders Genootschap)

¹ Artikel 17.9 Ow.

² Met uitzondering van tijdelijke bouwwerken en interne verbouwingen.

De commissie heeft als taak advies te geven bij grotere, complexere bouwplannen. Als er sprake is van een bouwplan aan een gemeentelijk- of rijksmonument, dan maakt de adviseur cultuurhistorie ook onderdeel uit van de commissie. De Welstandsnota van de gemeente is de basis waaraan de commissie moet toetsen. Indien het een nieuw initiatief betreft waarvoor de welstandsnota niet toereikend is, kan er een beeldkwaliteitsplan worden vastgesteld die, zodra deze is vastgesteld door de gemeenteraad, dezelfde status heeft als de welstandsnota.

Commissie Cultuurhistorisch Erfgoed

Samenstelling: Voorzitter (Inwoner van de gemeente Oude IJsselstreek)
Secretaris (Inwoner van de gemeente Oude IJsselstreek)
Lid (afgevaardigde OVGG*, tevens inwoner van de gemeente Oude IJsselstreek)
Lid (afgevaardigde OVGG, tevens inwoner van de gemeente Oude IJsselstreek)
Lid (afgevaardigde ECAL**, tevens inwoner van de gemeente Oude IJsselstreek)
Lid (architect, tevens inwoner van de gemeente Oude IJsselstreek)
Lid (inwoner van de gemeente Oude IJsselstreek)
Lid (archeoloog, in dienst van de ODA***)
Lid (adviseur cultuurhistorie, in dienst bij het Gelders Genootschap)

*OVGG= Oudheidkundige Vereniging Gemeente Gendringen

**ECAL= Erfgoed Centrum Achterhoek en Liemers

***ODA= Omgevingsdienst Achterhoek

De commissie heeft als taak om gevraagd en ongevraagd het college van burgemeester en wethouders te adviseren over alle onderwerpen die betrekking hebben op het cultuurhistorisch erfgoed. Hierbij moet worden gedacht aan het meedenken over het onderdeel cultuurhistorie in beleidsstukken zoals bijvoorbeeld de bestemmingsplannen, archeologie, ruimtelijke ontwikkelingen en het aandragen van panden voor en adviseren over de gemeentelijke monumentenlijst.

3. Toekomstige situatie (onder de omgevingswet)

Onder de omgevingswet is alleen een gemeentelijke adviescommissie vereist voor het adviseren over plannen aan een rijksmonument. De gemeente mag zelf bepalen of zij het wenselijk vindt dat de gemeentelijke adviescommissie over meerdere zaken advies uitbrengt, bijvoorbeeld over het uiterlijk van bouwwerken. Indien de gemeente dit wenst dan zullen de verschillende adviseurs een rol moeten krijgen in de gemeentelijke adviescommissie en zullen zij door de gemeenteraad moeten worden benoemd.

Omdat ook onder de Omgevingswet moet worden getoetst of een plan voldoet aan welstand en aan het behoud van gemeentelijke monumenten, zal de gemeentelijke adviescommissie hier in elk geval op moeten worden ingericht.

Het voorstel is om de commissie in te richten conform het bijgevoegde schema (bijlage 1). Hiermee wordt grotendeels aangesloten bij de huidige adviestaken.

De rol van de gemeentelijke adviescommissie is hierin om een advies te geven bij een daadwerkelijke aanvraag om een (afwijk)vergunning. Indien er sprake is van een omvangrijk plan of een plan met een grote impact op de fysieke leefomgeving is het wenselijk om hier meerdere deskundigen over mee te laten denken. Dit zou in een vooroverleg moeten plaatsvinden en niet in het stadium van een formele aanvraag.

4. Kanttekening

In de verordening wordt verwezen naar artikelen uit de Omgevingswet. De Omgevingswet treedt op een nader (bij Koninklijk Besluit) te bepalen tijdstip in werking (vooral nog 1-1-2022). De verordening, benoeming van de commissie(leden) en het Reglement van Orde treden daarom in werking gelijktijdig met de Omgevingswet.